

ADVIES 11/2026
(uitgebracht krachtens
artikel 287, lid 4, VWEU)

**over het voorstel voor een
verordening van het
Europees Parlement en de
Raad tot vaststelling van
het programma AgoraEU
voor de periode 2028-2034
en tot intrekking
van de Verordeningen
(EU) 2021/692 en
(EU) 2021/818
(COM(2025) 550 final)**

*EU-begroting
2028-2034*

EUROPESE
REKENKAMER

Inhoud

Paragraaf

01-11 | Inleiding

01-11 | Waarom wij dit advies uitbrengen

01-03 | Rechtsgrondslag

04-11 | Achtergrond

12-50 | Kernboodschappen

13-19 | EU-meerwaarde

20-24 | Afstemming van de uitgavendoelstellingen op de
beleidsprioriteiten voor de gehele EU

25-29 | Begrotingsflexibiliteit

30-31 | Vereenvoudiging van het programma en de procedures

32-39 | Prestatiekader

40-45 | Naleving, transparantie, verantwoording en traceerbaarheid van
de uitgaven

46-50 | Controlemandaat van de ERK

Bijlagen

Bijlage I — Lijst van ERK-publicaties die bij het opstellen van dit advies zijn
geraadpleegd

Afkortingen

Verklarende woordenlijst

Inleiding

Waarom wij dit advies uitbrengen

Rechtsgrondslag

- 01** Wij brengen dit advies uit krachtens artikel 287, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie ([VWEU](#)). De Europese Rekenkamer ([ERK](#)) werd op 17 december 2025 formeel verzocht door het Europees Parlement om opmerkingen te maken over het voorstel van de Commissie van 16 juli 2025 tot vaststelling van het programma AgoraEU voor de periode 2028-2034 ([COM\(2025\) 550 final](#)).
- 02** Overeenkomstig ons institutionele mandaat verstrekken wij dit advies ter ondersteuning van het wetgevingsproces door middel van opmerkingen over het ontwerp, de governance, de financiële uitvoering, de controleomgeving en de potentiële risico's van het voorgestelde programma. [Bijlage I](#) bevat een lijst van ERK-publicaties die we bij het opstellen van dit advies hebben geraadpleegd.
- 03** Ook hebben we rekening gehouden met relevante bepalingen van het [Financieel Reglement](#), de [effectbeoordeling](#) van de Commissie met betrekking tot het programma en relevante bevindingen naar aanleiding van onze controlewerkzaamheden.

Achtergrond

- 04** De Commissie stelt een verordening voor tot vaststelling van het programma AgoraEU voor het meerjarig financieel kader (MFK) 2028-2034. Naast de ontwerptekst van de verordening bevat het voorstel een toelichting waarin de achtergrond van het voorstel, een

financieel en digitaal memorandum en de resultaten van evaluaties achteraf, raadpleging van belanghebbenden en de effectbeoordeling worden samengevat.

05 In het kader van de algemene doelstelling van de Commissie om in het MFK 2028-2034 de begrotingsarchitectuur te vereenvoudigen door het aantal programma's terug te brengen van 52 naar 16¹, worden twee bestaande EU-programma's samengevoegd tot één verordening:

- het programma Creatief Europa (CREA), vastgesteld bij Verordening (EU) 2021/818 tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1295/2013, en
- het programma "Burgers, gelijkheid, rechten en waarden" (Citizens, Equality, Rights and Values Programme — CERV), vastgesteld bij Verordening (EU) 2021/692 tot intrekking van de Verordening (EU) nr. 1381/2013 en Verordening (EU) nr. 390/2014.

Daarnaast omvat het voorstel financiering in verband met acties in het kader van het MEDIA-programma die worden ondersteund op grond van de prerogatieven van de Commissie, zoals [multimedia-acties](#).

06 Net als de voorgaande programma's zal AgoraEU onder direct of indirect beheer worden uitgevoerd en onder de collectieve verantwoordelijkheid van drie directoraten-generaal (DG's) blijven vallen: het DG [Communicatienetwerken, Inhoud en Technologie](#), het DG [Onderwijs, Jongerenzaken, Sport en Cultuur](#), en het DG [Justitie en Consumentenzaken](#). Het Europees Uitvoerend Agentschap onderwijs en cultuur ([EACEA](#)) was ook betrokken bij de uitvoering van de twee programma's die worden vervangen door AgoraEU. Het mandaat van het agentschap voor het MFK 2021-2027 omvat een brede portefeuille van programma's die worden beheerd door zes bevoegde DG's op het gebied van onderwijs, jeugd, sport, cultuur, media, rechten en waarden en pretoetredingssteun². Volgens het financieel en digitaal memorandum van het voorstel zal AgoraEU gedeeltelijk door het EACEA³ worden uitgevoerd op dezelfde manier als voorheen.

¹ [SWD\(2025\) 570](#),, samenvatting, blz. 2.

² Zoals beschreven in Besluit [C\(2022\)5057](#) van de Commissie tot intrekking van Besluit C(2021)951 en zoals gewijzigd bij C(2022)9296, C(2023)4617 en C(2024)2350 zijn de EACEA-programma's: Erasmus+; Creatief Europa; Burgers, gelijkheid, rechten en waarden (CERV); het Europees Solidariteitskorps; het instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking (NDICI), met onder meer de intra-Afrikaanse academische mobiliteitsregeling; het instrument voor pretoetredingssteun (IPA III); proefprojecten en voorbereidende acties op het gebied van onderwijs, jeugd, sport, cultuur en media.

³ [COM\(2025\) 550](#), financieel en digitaal memorandum, blz. 10.

- 07** In de laatste twee programmeringsperioden werden de programma's CREA en CERV gefinancierd onder de rubrieken 1a "Concurrentievermogen voor groei en werkgelegenheid" (MFK 2014-2020) en 2 "Cohesie, veerkracht en waarden" (MFK 2021-2027). In het MFK 2028-2034 zal AgoraEU onder de nieuwe rubriek "Concurrentievermogen, welvaart en veiligheid" vallen.
- 08** Voor het MFK 2028-2034 stelt de Commissie voor de AgoraEU-begroting te verhogen tot ongeveer 8,6 miljard EUR in lopende prijzen⁴ (7,6 miljard EUR in prijzen van 2025) ten opzichte van de vorige twee afzonderlijke programma's en met inbegrip van multimedia-acties. Ter vergelijking: de toegewezen begroting voor de programmeringsperiode 2021-2027 bedroeg ongeveer 4,3 miljard EUR in lopende prijzen (4,3 miljard EUR in prijzen van 2025), d.w.z. dat de Commissie een begrotingsverhoging voorstelt van 100 % in lopende prijzen ofwel 77 % in prijzen van 2025.
- 09** Wat de uitvoering en financieringsvormen betreft, wordt in het voorstel van de Commissie het volgende bepaald⁵:
- in overeenstemming met het [Financieel Reglement](#) kan EU-financiering worden verstrekt in de vorm van subsidies, prijzen, aanbestedingen, niet-financiële schenkingen, begrotingsgaranties, financieringsinstrumenten of blendingverrichtingen, en
 - de standaardvorm voor het verstrekken van subsidies moet niet aan kosten gekoppelde financiering zijn of, "*indien nodig*", vereenvoudigde kostenopties. Het voorstel sluit de terugbetaling in de vorm van daadwerkelijke subsidiabele kosten echter niet uit in gevallen waarin "*de doelstellingen van een actie niet anderszins kunnen worden verwezenlijkt*".
- 10** Gezien de diversiteit van de activiteiten die onder AgoraEU vallen en de aanzienlijke verhoging van de toegewezen begroting zal samenvoeging in één enkel kader duidelijke governanceregelingen, een transparante toewijzing van middelen en robuuste monitoring- en evaluatiemechanismen vereisen. Tegen deze achtergrond ligt de focus van onze opmerkingen in dit advies op de vraag of in het voorstel de nodige elementen zijn opgenomen om, in overeenstemming met het [VWEU](#) en het [Financieel Reglement](#), het volgende te kunnen waarborgen: een goed financieel beheer, een transparante en verantwoorde uitvoering, met inbegrip van de wettigheid en regelmatigheid van EU-

⁴ Ibid., artikel 11.

⁵ Ibid., artikel 15.

uitgaven, een doeltreffende prestatiemeting, de bescherming van de financiële belangen van de EU en duidelijke governanceregelingen.

- 11** Tot slot moet dit advies worden gezien in samenhang met het advies van de ERK⁶ over het voorstel voor een prestatiekader, dat tot doel heeft het kader te bieden voor de beoordeling van prestaties en het traceren van de begroting in het MFK 2028-2034.

⁶ Advies 10/2026.

Kernboodschappen

- 12** De belangrijkste boodschappen van ons advies worden samengevat in [kader 1](#) hieronder en verder uitgewerkt in de volgende paragrafen.

Kader 1

De kernboodschappen in het kort

EU-meerwaarde: Het AgoraEU-programma bevordert belangrijke EU-waarden op het gebied van democratie, media en cultuur. Noch in de huidige EU-wetgeving, noch in de tekst van het voorstel zelf wordt een definitie van EU-meerwaarde gegeven. Wij herhalen onze boodschap dat het openbare debat en de besluitvorming erbij gebaat zouden zijn als er een gemeenschappelijke definitie van EU-meerwaarde zou worden gehanteerd voor een optimale benutting van EU-middelen (paragrafen [13-19](#)).

Afstemming van de uitgavendoelstellingen op de beleidsprioriteiten voor de gehele EU: Het voorstel is afgestemd op de strategische beleidsdocumenten van de Commissie en de Raad voor 2024-2029. Het voorstel kan echter worden verbeterd door duidelijk te eisen dat complementariteit met soortgelijke programma's wordt vastgesteld, aangezien alleen een doeltreffende coördinatie van de programma's zal zorgen voor een optimaal gebruik van de middelen en het voorkomen van dubbele financiering (zie de paragrafen [20-24](#)).

Begrotingsflexibiliteit: De verhoging van de begroting van AgoraEU met 100 % in lopende prijzen of 77 % in prijzen van 2025 ten opzichte van de huidige periode werd niet onderbouwd door een kwantitatieve analyse. AgoraEU bestrijkt nu een breder scala aan activiteiten met een grotere begroting; het vraagt dan ook om een sterke governance, transparante toewijzing van middelen en doeltreffende monitoring en evaluatie binnen één uniform kader. Het voorstel biedt flexibiliteit om middelen te herverdelen tussen en vanuit programma's onder gedeeld beheer, maar het valt nog te bezien of een dergelijke aanpak zou bijdragen tot de uitvoering van het beleid of beperkt zou blijven tot een grotere absorptie van EU-middelen. Wij zijn van mening

dat het voorstel moet vereisen dat de herverdeling in alle gevallen naar behoren wordt gemotiveerd en alleen in overleg tussen de Commissie en de lidstaten wordt uitgevoerd. Bovendien worden het einde van de subsidiabiliteitsperiode en het maximum voor technische en administratieve uitgaven niet gedefinieerd, terwijl dat wel het geval zou moeten zijn (zie de paragrafen [25-29](#)).

Vereenvoudiging van het programma en de procedures: Het samenvoegen van twee programma's tot één programma biedt voordelen op het gebied van vereenvoudiging en gedeeld beheer. Het voorstel zou echter gebaat zijn bij verdere verduidelijking van de mechanismen waarmee synergieën tussen de verschillende AgoraEU-onderdelen zullen worden gewaarborgd in het kader van de nieuwe financieringsstructuur (zie de paragrafen [30](#) en [31](#)).

Prestatiekader: Wij merken op dat de output- en resultaatindicatoren in bijlage I bij het voorgestelde prestatiekader ontoereikend lijken om de prestaties van alle activiteiten in verband met AgoraEU te beoordelen. We hebben ook een aantal tekortkomingen vastgesteld wat betreft de duidelijkheid en relevantie van de voorgestelde output- en resultaatindicatoren. Een meer resultaatgericht en duidelijk omschreven prestatiekader, met inbegrip van duidelijke normen voor de kwaliteit, betrouwbaarheid en controleerbaarheid van gegevens, zou nodig zijn om ervoor te zorgen dat de bijdrage van het programma kan worden beoordeeld en aangetoond. We herhalen ook een conclusie uit eerdere controlewerkzaamheden dat financiering die niet gekoppeld is aan kosten in bepaalde gevallen mogelijk niet het meest geschikte financieringsmechanisme is, aangezien deze niet per se op prestaties is gebaseerd (zie de paragrafen [32-37](#)).

Naleving, transparantie, verantwoording en traceerbaarheid van de uitgaven: Het voorstel: a) bevat geen specifieke bepalingen over beheers- en controlesystemen, en b) geeft aan dat de standaardvorm voor het verstrekken van subsidies niet aan kosten gekoppelde financiering is of, indien nodig, bestaat in vereenvoudigde kostenopties, zonder nader in te gaan op de omstandigheden waarin vereenvoudigde kostenopties noodzakelijk zouden zijn. Er moet echter meer duidelijkheid komen over het gebruik van de financieringsmechanismen en de Commissie moet per geval beoordelen welke financiering geschikter is. Bovendien moet in het voorstel duidelijk worden gemaakt welke rol en welke regelingen voor verantwoordingsplicht en controle op EU- en nationaal niveau nodig zijn om een goed financieel beheer te verwezenlijken (zie de paragrafen [40-45](#)).

Controlemandaat van de ERK: de voorgestelde verordening zal onder direct of indirect beheer worden uitgevoerd. Wij verzoeken de wetgever onze controlerechten duidelijk te vermelden in zijn wetgevingsvoorstel, ook omdat deze betrekking hebben op begunstigden in "derde landen", d.w.z. buiten het rechtskader van de EU (zie de paragrafen [46-50](#)).

EU-meerwaarde

- 13** Zoals vermeld in onze [Analyse 03/2025](#) over de kansen voor het MFK na 2027 en gerapporteerd in onze adviezen voor het MFK 2028-2034⁷, zijn wij van mening dat het concept van Europese meerwaarde door alle EU-instellingen op dezelfde manier moet worden opgevat en in een passende politieke verklaring of in EU-wetgeving moet worden vastgelegd om volledig effectief te zijn. Met andere woorden, de Europese meerwaarde kan alleen worden verwezenlijkt en effectief worden gemeten als deze duidelijk is gedefinieerd en consistent wordt toegepast. In onze [Analyse 03/2025](#) constateerden wij ook dat de Commissie nog geen beoordeling had uitgevoerd van de Europese meerwaarde van de huidige programma's voor de periode 2021-2027.
- 14** In februari 2025 verklaarde de Commissie in haar mededeling "[De weg naar het volgende meerjarig financieel kader](#)" dat de toekomstige EU-begroting gericht moet zijn op gemeenschappelijke uitdagingen waarvoor uitgaven op Europees niveau de grootste EU-meerwaarde opleveren. Hoewel de EU-meerwaarde, in overeenstemming met de [richtsnoeren](#) en de [toolbox](#) voor betere regelgeving, wordt beoordeeld aan de hand van effectbeoordelingen en evaluaties, merken wij op dat noch het huidige rechtskader van de EU, noch de voorstellen van de Commissie voor het volgende MFK een definitie bevatten van het begrip EU-meerwaarde.
- 15** In het memorandum bij het voorstel wordt verwezen naar de tussentijdse evaluaties en evaluaties achteraf van bestaande wetgeving. In 2025 publiceerde de Commissie:
- de tussentijdse evaluatie van CREA 2021-2027, samen met de evaluatie achteraf van CREA 2014-2020⁸, en
 - de tussentijdse evaluatie van CERV 2021-2027, samen met de evaluatie achteraf van de voorlopers van CERV 2021-2027, de programma's "Rechten, gelijkheid en burgers" 2014-2020 en "Europa voor de burger" 2014-2020⁹.
- 16** De externe studies ter ondersteuning van de evaluaties van de Commissie waren opgebouwd rond de vijf verplichte evaluatiecriteria van de [richtsnoeren](#) voor betere regelgeving van de Europese Commissie: naast doeltreffendheid, efficiëntie, relevantie en samenhang werd ook de EU-meerwaarde van de programma's beoordeeld. Dit wordt gedefinieerd als de toegevoegde waarde van EU-optreden bovenop hetgeen de lidstaten

⁷ Adviezen [01/2026](#), [02/2026](#), [06/2026](#), [07/2026](#), [08/2026](#), [09/2026](#), [10/2026](#) en [12/2026](#).

⁸ [SWD\(2025\) 418](#).

⁹ [SWD\(2025\) 133](#).

afzonderlijk zouden bereiken¹⁰ of de voordelen die EU-maatregelen opleveren, zoals schaalvoordelen of het efficiënter (tegen minder kosten) bereiken van politieke doelstellingen op EU-niveau¹¹.

17 Volgens de evaluaties omvatten de belangrijkste elementen die EU-meerwaarde voor de programma's opleveren:

- de verbetering van de toegang tot diverse Europese inhoud en de hulp van de audiovisuele en andere creatieve en culturele actoren om op Europees niveau op te schalen en concurrerender te worden;
- steun voor onafhankelijke verslaggeving over EU-aangelegenheden;
- het vermogen om het werk van het maatschappelijk middenveld te financieren dat bijdraagt tot zijn onafhankelijkheid, en
- de ontwikkeling van wederzijds vertrouwen tussen de lidstaten en de verbetering van de grensoverschrijdende samenwerking.

18 In het financieel en digitaal memorandum bij het voorstel zet de Commissie haar overwegingen uiteen over de toegevoegde waarde van het optreden van de EU op de gebieden van het programma, de redenen (*ex ante*) voor optreden op EU-niveau en de verwachte te genereren EU-meerwaarde (*ex post*). Volgens de Commissie zou de voorgestelde verordening onder meer:

- transnationale en gemeenschappelijke uitdagingen aanpakken, bijvoorbeeld bedreigingen voor de vrijheid en pluriformiteit van de media, versnippering van de culturele, de creatieve en de mediasector langs nationale en taalgrenzen;
- de waarden van de EU op internationaal niveau bevorderen;
- gaten in de financiering en dienstverlening ondersteunen die niet op het niveau van de lidstaten worden gedekt, en
- de mobiliteit van professionals vergroten waardoor de werking van de eengemaakte markt wordt versterkt.

Het voorstel zelf bevat echter geen definitie van EU-meerwaarde.

¹⁰ Richtsnoeren voor betere regelgeving, blz. 25.

¹¹ Ibid., blz. 34.

19 In het algemeen, en zoals reeds vermeld in onze [Analyse nr. 01/2018](#), die is opgesteld in de aanloop naar het MFK 2021-2027, zijn we van mening dat het openbare debat en de besluitvorming over het volgende MFK gebaat zouden zijn geweest bij een overeengekomen en consistent toegepaste definitie van “EU-meerwaarde”. Het ontbreken van een definitie van meerwaarde blijft een uitdaging en daarom herhalen we dit punt voor het huidige voorstel.

Afstemming van de uitgavendoelstellingen op de beleidsprioriteiten voor de gehele EU

20 De toelichting bij het voorstel:

- schetst de EU-waarden die het beleidskader vormen waarin het voorstel wordt gedaan. Deze moeten *“een gemene deler [vormen] voor alle lidstaten. De waarden omvatten democratie, eerbiediging van de mensenrechten, non-discriminatie, gelijkheid, de rechtsstaat en pluriformiteit, waarbij ook culturele diversiteit, vrijheid van meningsuiting, waaronder vrijheid en pluriformiteit van de media en artistieke vrijheid en pluriformiteit, in het [Handvest van de grondrechten van de EU](#) zijn vastgelegd”*, en
- sluit aan bij de [belangrijkste prioriteiten van de Commissie voor 2024-2029](#) en de [strategische agenda van de Raad voor 2024-2029](#), waarin de begrotings- en beleidscontext waarin het voorstel wordt gedaan, is vastgelegd.

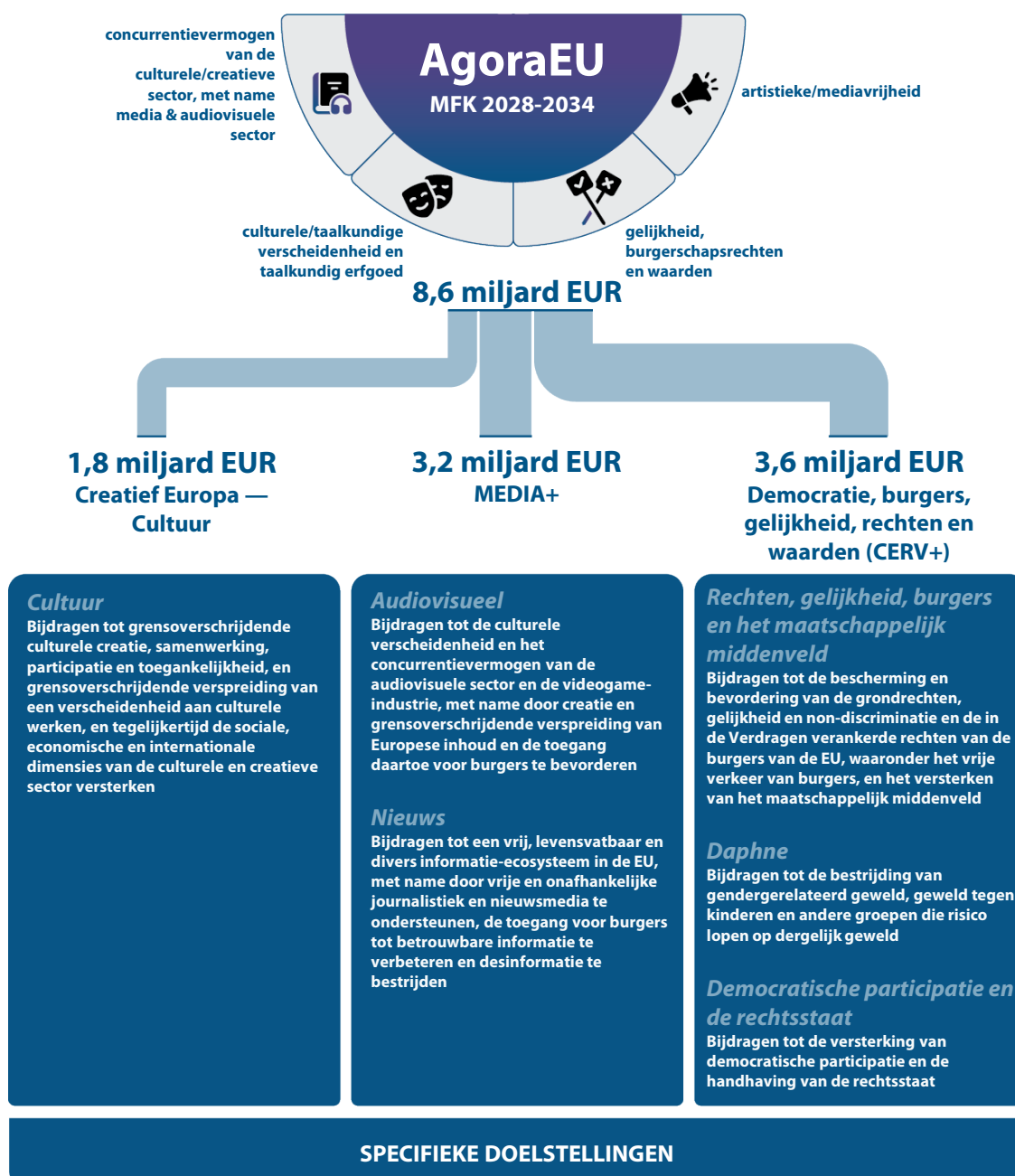
21 Het AgoraEU-voorstel bouwt voort op de algemene doelstellingen van de CREA- en CERV-verordeningen van het MFK 2021-2027¹², namelijk:

- a) het bevorderen van de culturele en taalkundige verscheidenheid en van het culturele en taalkundige erfgoed;
- b) het vergroten van het concurrentievermogen van de culturele en creatieve sector, met name de media en audiovisuele sector;
- c) het waarborgen van de artistieke en mediavrijheid, en
- d) het beschermen en bevorderen van gelijkheid, actief burgerschap, rechten en waarden zoals vastgelegd in de Verdragen en het Handvest.

¹² [COM\(2025\) 550](#), artikel 3.

- 22** De vier algemene doelstellingen worden verder opgesplitst in specifieke doelstellingen, die zijn gegroepeerd rond drie onderdelen met een toegewezen begroting voor elk onderdeel (zie *figuur 1*).

Figuur 1 | De begroting en specifieke doelstellingen van AgoraEU per onderdeel (bedragen in lopende prijzen)

Bron: ERK, op basis van artikel 3 van het AgoraEU-voorstel en punt 3.2.1.1 van het financieel en digitaal memorandum.

23 De specifieke doelstellingen van AgoraEU hebben, in vergelijking met de CREA- en CERV-verordeningen van het MFK 2021-2027, een grotere reikwijdte dan in het verleden:

- het onderdeel MEDIA+ uitbreiden door er “mediavrijheid en -pluriformiteit” in op te nemen, “het opsporen en bestrijden van desinformatie” en het vergroten van het “concurrentievermogen van de audiovisuele sector en de videogame-industrie”, en
- de bijdrage tot de handhaving van de rechtsstaat toevoegen aan het onderdeel CERV+, een overkoepelend beginsel voor het MFK 2028-2034 voor alle fondsen¹³, maar ook een prominent element van de rechten en waarden van de EU zoals verankerd in het VWEU¹⁴.

We merken op dat met de uitbreiding van de reikwijdte wordt ingespeeld op ontwikkelingen in het medialandschap en op de verdere bescherming van de democratie en de rechtsstaat.

24 Wat een van de zes specifieke doelstellingen betreft, namelijk “Democratische participatie en de rechtsstaat”, wordt deze echter in de effectbeoordeling, de toelichting en het voorstel in algemene zin behandeld, aangezien er onvoldoende onderscheid wordt gemaakt ten opzichte van andere programma’s om dubbele financiering te voorkomen. Wij merken op dat in de onlangs gepubliceerde mededeling “Europees schild voor de democratie: zorgen voor sterke en veerkrachtige democratieën” ten minste zes andere programma’s worden genoemd die projecten op het gebied van “democratische participatie” vanuit verschillende invalshoeken zullen financieren¹⁵. We herhalen de opmerking in het advies van de Raad voor regelgevingstoetsing van de Commissie over de effectbeoordeling van het AgoraEU-programma, waarin wordt gesteld dat in het voorstel nader moet worden toegelicht hoe synergieën tussen verschillende programma’s binnen de nieuwe financieringsstructuur zullen worden gewaarborgd¹⁶. Daarom moet het voorstel voorzien in een vereiste om de complementariteit met soortgelijke

¹³ COM(2025) 900 final.

¹⁴ VWEU, artikel 2.

¹⁵ JOIN(2025) 791, blz. 28; deze programma’s zijn: het programma “Justitie”, Horizon Europa, Erasmus+, het Europees Fonds voor concurrentievermogen, het instrument “Europa in de wereld” en de plannen voor nationaal en regionaal partnerschap.

¹⁶ Advies 11771/25 van de Raad voor regelgevingstoetsing van 18 juli 2025 betreffende de effectbeoordeling van de EU-financiering voor grensoverschrijdend onderwijs en grensoverschrijdende opleiding, solidariteit, jongeren, mediacultuur en creatieve sectoren, waarden en het maatschappelijk middenveld.

financieringsprogramma's in het kader van het MFK 2028-2034 te bevorderen en dubbele financiering te voorkomen.

Begrotingsflexibiliteit

- 25** Voor 2028-2034 stelt de Commissie een verhoging van de volledige MFK-begroting voor met 59 % in lopende prijzen (39 % in prijzen van 2025) ten opzichte van 2021-2027¹⁷. Voor AgoraEU plant de Commissie een begrotingsverhoging van 100 % in lopende prijzen of 77 % in prijzen van 2025 (zie paragraaf **08**). De effectbeoordeling¹⁸ bij het voorstel bevat echter geen kwantitatieve analyse en geeft geen duidelijke verklaring voor deze verhoging. Overeenkomstig het beginsel van transparantie en goed financieel beheer moet het voorstel duidelijke financiële informatie bevatten en aantonen hoeveel van de verhoogde financiering gerechtvaardigd is, bijvoorbeeld door de uitbreiding van de reikwijdte van subsidiabele acties of deelnemers, door de toename van het aantal activiteiten of deelnemers dat zal worden gefinancierd, of door rekening te houden met het inflatie-effect¹⁹.
- 26** In het voorstel wordt de AgoraEU-begroting van 8,6 miljard EUR (in lopende prijzen) ook per onderdeel opgesplitst: 1,8 miljard EUR voor het onderdeel Creatief Europa – Cultuur, 3,2 miljard EUR voor het onderdeel MEDIA+ en 3,6 miljard EUR voor het onderdeel CERV+²⁰ (zie *figuur 1*). We merken op dat deze verdeling van de middelen per onderdeel geen deel uitmaakt van het voorstel, maar is opgenomen in het financieel en digitaal memorandum bij het voorstel.
- 27** Volgens de toelichting bij het voorstel is het doel van de verordening om de flexibiliteit van de begroting te vergroten en beter te kunnen inspelen op veranderende omstandigheden en nieuwe problemen door het optreden van de EU op het gebied van cultuur, media en gelijkheid, burgers, rechten en waarden te stroomlijnen²¹. Door het samenvoegen van programma's kan de Commissie haar focus verleggen en zich richten op andere prioritaire gebieden die zich mogelijk aandienen. Dergelijke verschuivingen verminderen echter de voorspelbaarheid voor de met de uitvoering belaste nationale autoriteiten. Aanzienlijke wijzigingen in programma's kunnen ook de langetermijnplanning verstoren en de stabiliteit

¹⁷ COM(2025) 571 final.

¹⁸ SWD(2025) 550.

¹⁹ Advies 03/2026 over het MFK voor de jaren 2028-2034, paragraaf 20.

²⁰ COM(2025) 550, financieel en digitaal memorandum, punt 3.2.1.1.

²¹ Ibid., toelichting, blz. 2.

ondermijnen die nodig is voor een doeltreffende beleidsuitvoering. Besluiten over de herverdeling van middelen moeten worden genomen in overleg tussen de Commissie en de lidstaten. Een dergelijke dialoog is belangrijk om de verantwoordingsplicht te waarborgen en ervoor te zorgen dat de financiering is afgestemd op de lokale behoeften.

28 Wat begrotingsflexibiliteit en -uitvoering betreft, biedt het voorstel — net als in de periode 2021-2027²² — nog steeds volledige flexibiliteit bij de overdracht van financiële middelen van en naar de programma's onder gedeeld beheer van een lidstaat (op verzoek van de lidstaat), om te *“worden gebruikt ten voordele van de betrokken lidstaat”*²³. In ons [Speciaal verslag 18/2025](#)²⁴ hebben wij aanbevolen dat *“de Commissie [...] de belangrijkste stappen en rollen [moet] bepalen voor herschikkings- en herprioriteringsprocedures bij het vaststellen van begrotingsmiddelen om tegemoet te komen aan nieuwe behoeften”*. Voor AgoraEU valt nog te bezien of de voorgestelde aanpak zou bijdragen tot de uitvoering van het beleid of beperkt zou blijven tot een grotere absorptie van EU-middelen. Wij zijn van mening dat in het voorstel moet worden vereist dat herverdeling in alle gevallen naar behoren wordt gemotiveerd en dat kwantitatieve beperkingen worden vastgesteld voor de hoeveelheid financiering die van/naar programma's in gedeeld beheer kan worden gekanaliseerd. Zie ook onze adviezen over het Europees Fonds²⁵ en Erasmus+²⁶.

29 Bovendien is het voorstel niet specifiek genoeg met betrekking tot de volgende twee aspecten.

- Het maakt het mogelijk om na 2034 kredieten in de EU-begroting op te nemen *“voor het beheren van acties die aan het einde van het programma nog niet zijn voltooid”*²⁷. Er wordt echter niet aangegeven voor hoeveel jaar dit zou worden toegestaan, bijvoorbeeld gedurende twee of drie jaar na het einde van de subsidiabiliteitsperiode. In de twee voorgaande programma's was evenmin in een dergelijke regeling voorzien. Dit geeft de Commissie speelruimte bij de uitvoering van AgoraEU, wat gevolgen kan hebben voor toekomstige begrotingskredieten en betalingen.

²² Verordening (EU) 2021/818, artikel 8, lid 7; Verordening (EU) 2021/692, artikel 7, lid 11.

²³ COM(2025) 550, artikel 12, lid 2.

²⁴ [Speciaal verslag 18/2025](#) over de flexibiliteit van de EU-begroting, aanbeveling 3.

²⁵ Advies 09/2026, paragrafen 64 en 65.

²⁶ Advies 12/2026, paragraaf 27.

²⁷ COM(2025) 550, artikel 11, lid 3.

- Het maakt het ook mogelijk een deel van de begroting toe te wijzen aan technische en administratieve bijstand²⁸, zonder echter een plafond in te stellen voor het bedrag of een vast percentage voor elke betalingsaanvraag. In de twee voorgaande programma's werd dezelfde algemene aanpak gevolgd. Wij zijn van mening dat er een limiet moet worden gesteld aan de middelen die bestemd zijn voor technische en administratieve bijstand; dit zou ten koste kunnen gaan van de andere projecten die het programma anders zou financieren.

Daarom stellen wij voor dat in het voorstel aandacht wordt besteed aan deze kwesties.

Vereenvoudiging van het programma en de procedures

- 30** Op basis van de resultaten van de evaluaties achteraf van de CREA- en CERV-programma's en van de effectbeoordeling van het voorstel is de samenvoeging van beide programma's bedoeld om: te zorgen voor betere coördinatie en flexibiliteit, waardoor de EU-begroting meer impact krijgt; een optimale balans te bieden tussen vereenvoudiging en beleidsrelevantie; en de maatregelen te versterken op het gebied van transversale prioriteiten en synergieën.
- 31** Het algemene doel van de Commissie is het aantal programma's te verminderen met het oog op vereenvoudiging²⁹. Bovendien volgt het programma, in overeenstemming met de [Politieke beleidslijnen](#) voor de periode 2024-2029, het beginsel van "financiering volgt beleid", waarbij programma's ter bescherming van cultuur, media en de waarden van de EU worden gebundeld³⁰. Het consolideren van twee programma's in één biedt potentiële voordelen, zoals het delen van administratieve taken. Wij zijn echter van mening dat het nuttig zou zijn om in het voorstel duidelijk de verwachte synergieën te definiëren die zouden ontstaan binnen de algemene en specifieke doelstellingen van het programma die in de effectbeoordeling onvoldoende aan bod komen.

²⁸ Ibid. artikel 11, lid 4; financieel en digitaal memorandum, punt 3.2.1.1.

²⁹ SWD(2025) 570, samenvatting, blz. 2.

³⁰ COM(2025) 550 final, toelichting, blz. 13.

Prestatiekader

- 32** AgoraEU zal worden uitgevoerd overeenkomstig de voorgestelde prestatieverordening³¹, waarin het [prestatiekader](#) voor de begroting 2028-2034 wordt vastgesteld, met inbegrip van regels voor de monitoring van en de verslaglegging over de prestaties van EU-programma's en -activiteiten, alsook regels voor de evaluatie van de programma's. De ERK brengt over de voorgestelde prestatieverordening een afzonderlijk advies uit³². In dit deel analyseren wij alleen bepaalde elementen³³ van de voorgestelde prestatieverordening die rechtstreeks verband houden met AgoraEU.
- 33** Voor elk van de steunverleningsgebieden in het voorgestelde [prestatiekader](#) heeft de Commissie een of meer mogelijke output- en resultaatindicatoren toegewezen; er waren echter geen effectindicatoren in opgenomen. In onze [Analyse 03/2025](#) hebben we erop gewezen dat prestatiekaders ook betrekking moeten hebben op resultaten en impact, en niet alleen op output. In dit verband nemen wij ook nota van de oproep van het Parlement in zijn [resolutie](#) van 16 januari 2024 tot *“een beter evenwicht tussen kwantitatieve (het aantal begunstigden en ondersteunde projecten) en kwalitatieve doelstellingen binnen het programma”*.
- 34** We constateerden dat in het voorstel voor AgoraEU niet wordt gespecificeerd welke steunverleningsgebieden en prestatie-indicatoren van bijlage I bij het voorgestelde [prestatiekader](#) op het programma van toepassing zijn. We hebben echter wel vastgesteld welke van deze gebieden van enig belang zouden kunnen zijn (zie [tabel 1](#)).

³¹ COM(2025) 545 final.

³² Advies 10/2026.

³³ COM(2025) 550 final, toelichting, blz. 13, overweging 35.

Tabel 1 | Steunverleningsgebieden die mogelijk relevant zijn voor het meten van de prestaties voor AgoraEU

Onderdeel	Steunverleningsgebieden
Onderdeel Creatief Europa — Cultuur	87 “Creatieve, culturele en artistieke activiteiten en diensten”
Onderdeel MEDIA+	89 “Vrijheid en pluriformiteit van de media, levensvatbaarheid van de media en toegang tot nieuwsinhoud” 90 “Opsporing en bestrijding van desinformatie en verbetering van mediageletterdheid” 91 “Media en amusement: steun voor creatie, verspreiding en toegang tot audiovisuele werken”
Onderdeel CERV+	417 “Consumentenrechten en consumentenbescherming” 418 “Organisaties en bewegingen voor vrouwenrechten, en overheidsinstellingen die zich hiermee bezighouden” 419 “Bestrijding van geweld tegen vrouwen en meisjes en andere risicogroepen, en maatregelen ter ondersteuning van slachtoffers en overlevenden van gendergerelateerd geweld” 420 “Vrijheid van meningsuiting en bevordering van toegang tot openbare informatie” 421 “Bevordering van betrokkenheid en participatie van burgers” 422 “Steun voor maatregelen op het gebied van de grondrechten, de rechtsstaat, gelijkheid, discriminatiebestrijding, digitale rechten en gegevensbescherming” 423 “Steun voor mensenrechtenverdedigers en klokkenluiders” 424 “Steun voor maatschappelijke organisaties” 425 “Bijstand aan wetgevers en politieke partijen in derde landen” 426 “Steun aan verkiezingsprocessen in derde landen” 427 “Steun voor inclusief beleid inzake gendergelijkheid”

Bron: ERK, op basis van bijlage I bij de voorgestelde [prestatieverordening](#).

35 Wat betreft de output- en resultaatindicatoren van de steunverleningsgebieden die mogelijk verband houden met AgoraEU, constateerden we dat er geen resultaatindicatoren zijn toegewezen aan vijf van de steunverleningsgebieden, namelijk 418 “Organisaties en bewegingen voor vrouwenrechten, en overheidsinstellingen die zich hiermee bezighouden”; 424 “Steun voor maatschappelijke organisaties”; 425 “Bijstand aan wetgevers en politieke partijen in derde landen”; 426 “Steun aan verkiezingsprocessen in derde landen”; en 427 “Steun voor inclusief beleid inzake gendergelijkheid”.

36 We constateerden ook dat, zelfs wanneer resultaatindicatoren worden gedefinieerd, deze soms breed geformuleerd zijn en mogelijk niet de directe effecten van ondersteunde activiteiten weergeven. Voorbeelden hiervan zijn de resultaatindicator(en) voor de steunverleningsgebieden:

- 420 “aantal personen dat door activiteiten is bereikt”: deze geeft de deelname weer, maar laat niet zien of het programma de vrijheid van meningsuiting heeft verbeterd (zie [tabel 2](#));
- 422 “bewustmaking over de grondrechten”; “bewustmaking over de beginselen van de rechtsstaat”; en “bewustmaking van personen en organisaties over de algemene verordening gegevensbescherming”: deze zijn niet meetbaar.

Tabel 2 | Voorbeeld van een resultaatindicator die niet duidelijk is gedefinieerd met betrekking tot AgoraEU

Steunverleningsgebied	Outputindicatoren	Resultaatindicatoren
420 “Vrijheid van meningsuiting en bevordering van toegang tot openbare informatie”	<ul style="list-style-type: none"> — “Aantal entiteiten dat is bereikt met activiteiten voor ondersteuning en capaciteitsopbouw — naar type entiteit (maatschappelijke organisaties en andere entiteiten)” — “Aantal projecten waarvoor steun is verleend” 	<ul style="list-style-type: none"> — “Aantal personen dat door activiteiten is bereikt — naar gender”

Bron: ERK, op basis van bijlage I bij de voorgestelde [prestatieverordening](#).

37 Daarnaast moet het voorstel worden aangevuld met richtsnoeren waarin de methode voor het verzamelen, verifiëren en aggregeren van dergelijke gegevens wordt gespecificeerd. Zonder duidelijke normen voor gegevenskwaliteit, -betrouwbaarheid en -controleerbaarheid bestaat het risico dat de prestatie-informatie niet voldoende is om de doeltreffendheid van het programma te beoordelen.

38 We herhalen³⁴ ook dat financiering die niet gekoppeld is aan kosten in bepaalde gevallen niet het meest geschikte financieringsmechanisme is, aangezien deze niet per se op prestaties is gebaseerd.

³⁴ [Analyse 02/2025](#) over de lessen die te trekken zijn uit de tekortkomingen van de RRF en [Analyse 03/2025](#).

- 39** Al met al bestaat door deze tekortkomingen het risico dat het prestatiekader hierdoor vooral is gericht op de monitoring van de uitvoering in plaats van op de beoordeling van de doeltreffendheid, de kostenefficiëntie en de EU-meerwaarde. Er zou een meer resultaatgericht en duidelijk omschreven prestatiekader nodig zijn om er met name voor te zorgen dat de bijdrage van het programma tot de democratische veerkracht en de grondrechten kan worden beoordeeld en aangetoond.

Naleving, transparantie, verantwoording en traceerbaarheid van de uitgaven

- 40** Het AgoraEU-voorstel bevat geen artikelen over beheers- en controlesystemen. Er wordt alleen vermeld dat het programma overeenkomstig het [Financieel Reglement](#) in direct of indirect beheer moet worden uitgevoerd, zonder te verwijzen naar de specifieke artikelen die van toepassing zouden zijn. Hoewel het [Financieel Reglement](#) de belangrijkste rechtshandeling is voor de uitvoering van EU-middelen, zijn wij van mening dat het ontbreken van een duidelijke verwijzing in het voorstel naar de artikelen over beheers- en controlesystemen risico's met zich meebrengt voor de naleving, transparantie, verantwoording en traceerbaarheid van de uitgaven, met inbegrip van risico's voor de bescherming van de financiële belangen van de EU.
- 41** Volgens het voorstel zal financiering aan begunstigden moeten worden uitbetaald op basis van financiering die niet gekoppeld is aan kosten of, "*indien nodig*", vereenvoudigde kostenopties (zie paragraaf [09](#)). Het voorstel is echter niet duidelijk over de omstandigheden waarin vereenvoudigde kostenopties noodzakelijk of passend zouden zijn. We herhalen ook dat financiering die niet gekoppeld is aan kosten in bepaalde gevallen niet het meest geschikte financieringsmechanisme is (in het licht van onze controlebevindingen over de RRF in [Analyse 02/2025](#) over de lessen die te trekken zijn uit de tekortkomingen van de RRF en [Analyse 03/2025](#)), aangezien deze onvoldoende transparant is en tekortschietende regelingen voor verantwoordingsplicht en controle kent. Daarom stellen wij voor dat de Commissie per geval zorgvuldig beoordeelt of deze financieringsoptie geschikt is voor het grootste deel van de voorgestelde uitgaven. Er moet ook meer duidelijkheid komen over het gebruik van de financieringsmechanismen en over de respectieve rollen en verantwoordingsregelingen die op EU- en nationaal niveau nodig zijn om een bevredigend niveau van naleving, goed financieel beheer, transparantie, verantwoordingsplicht en traceerbaarheid bij de besteding van middelen te bereiken.
- 42** De voorgestelde verordening voorziet in terugbetaling op basis van daadwerkelijke subsidiabele kosten als uitzondering op de verplichte toepassing van financiering die niet gekoppeld is aan kosten of vereenvoudigde kostenopties wanneer de doelstellingen van

een actie niet anderszins kunnen worden verwezenlijkt. Het voorstel bevat echter geen nadere details die als leidraad kunnen dienen voor de beoordeling wanneer de daadwerkelijke subsidiabele kosten in aanmerking moeten worden genomen voor terugbetaling. Bovendien merken wij op dat deze uitzondering wordt voorgesteld voor AgoraEU, dat onder direct of indirect beheer van de Commissie valt, en niet voor programma's onder gedeeld beheer met de lidstaten, bijvoorbeeld het Europees Fonds³⁵.

- 43** Niettemin benadrukken wij, ongeacht de uitvoerings- en financieringsopties die uiteindelijk worden gebruikt, hoe belangrijk het is te zorgen voor een bevredigend niveau van naleving, transparantie, verantwoordingsplicht en traceerbaarheid, alsook voor een goed financieel beheer met betrekking tot de besteding van middelen.
- 44** We merken op dat het DG Communicatienetwerken, Inhoud en Technologie³⁶, en het DG Onderwijs, Jongerenzaken, Sport en Cultuur en het EACEA, dat delen van de twee programma's voor 2021-2027 uitvoert (CREA en CERV), de afgelopen vijf jaar in de jaarlijkse activiteitenverslagen foutenpercentages hebben gerapporteerd die onder de materialiteitsdrempel van 2 % vielen. Voor dezelfde periode rapporteerde het DG Justitie en Consumentenzaken ook een restfoutenpercentage van ongeveer 2 %, behalve in 2024, toen dit 3,1 % bedroeg. We merken op dat we bij onze jaarlijkse controlewerkzaamheden met betrekking tot de CREA- en CERV-programma's voor 2021-2027 voor de betrouwbaarheidsverklaring weinig kwantificeerbare fouten, zoals niet-subsidiabele uitgaven, hebben vastgesteld.
- 45** Entiteiten die baat hebben bij de CREA- en CERV-programma's van het MFK 2021-2027 maakten deel uit van de steekproef in ons [Speciaal verslag 11/2025](#) over de transparantie van aan ngo's toegekende EU-financiering. Aanbeveling 2 van dit verslag had betrekking op de informatie die in het systeem voor financiële transparantie wordt vermeld gemaakt en luidde: *“de Commissie [moet] de volledigheid en tijdigheid ervan verbeteren door de frequentie van actualisering te verhogen en tweedelijnsontvangers van EU-middelen onder direct en indirect beheer erin op te nemen”*. In het voorstel hebben we geen bepalingen aangetroffen waarmee gevolg zou worden gegeven aan deze aanbeveling met betrekking tot uit CREA en CERV+ gefinancierde acties.

³⁵ Advies [09/2026](#).

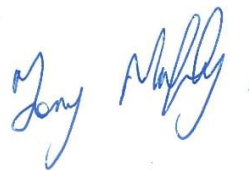
³⁶ Voor DG Communicatienetwerken, Inhoud en Technologie geldt dit voor het programma Creatief Europa.

Controlemandaat van de ERK

- 46** De voorgestelde verordening is gebaseerd op het [VWEU](#) en het [Financieel Reglement](#) zal, zodra het is aangenomen, van toepassing zijn op de uitvoering ervan. Hierdoor krijgt de Rekenkamer een uitgebreid mandaat om de regelmatigheid van de EU-uitgaven te controleren, evenals het goed financieel beheer van alle beleidsmaatregelen en programma's van de EU.
- 47** Onze controlerechten worden genoemd in overweging 34 van het voorgestelde voorstel, waarin staat dat personen of entiteiten die middelen van de EU ontvangen, ten volle moeten meewerken aan de bescherming van de financiële belangen van de EU, de nodige rechten en toegang moeten verlenen aan onder meer de Europese Rekenkamer, en ervoor moeten zorgen dat derden die betrokken zijn bij de uitvoering van middelen van de EU, gelijkwaardige rechten verlenen.
- 48** Dit recht strekt zich ook uit tot eindontvangers van AgoraEU-middelen, zodat een alomvattend toezicht wordt gewaarborgd. Om ervoor te zorgen dat eindbegunstigden voldoen aan specifieke verplichtingen met betrekking tot onze controlerechten, bevelen wij aan dat de Commissie eist dat de verplichtingen die voortvloeien uit een EU-subsidieovereenkomst ook worden opgenomen in alle overeenkomsten die de begunstigden met derden sluiten, of ten minste in de regels die zij aan derden meedelen.
- 49** In artikel 14 van het AgoraEU-voorstel wordt verwezen naar *“derde landen”* en wordt vermeld dat *“het derde land de krachtens Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 en Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 vereiste rechten en toegang [verleent], en waarborgt [...] dat executoriale besluiten die een geldelijke verplichting inhouden op grond van artikel 299 VWEU, alsook arresten en beschikkingen van het Hof van Justitie van de Europese Unie, rechtstreeks uitvoerbaar zijn.”* In dit artikel worden de controlerechten van de ERK echter niet uitdrukkelijk vermeld, anders dan in artikel 14 van Verordening (EU) 2021/818 betreffende CREA 2021-2027 en artikel 19 van Verordening (EU) 2021/692 betreffende CERV 2021-2027. Dit betekent dat in artikel 14 van het AgoraEU-voorstel de reikwijdte van de controlebevoegdheden van de ERK mogelijk niet voldoende wordt verduidelijkt voor lezers in *“derde landen”*.
- 50** Zoals al vermeld in ons [Advies 02/2024](#) over het programma voor de Europese defensie-industrie, moeten in de door de Commissie ondertekende delegatieovereenkomsten ook onze controlerechten gewaarborgd blijven. Bijgevolg moeten in de overeenkomsten met de entiteiten waaraan de uitvoering is toevertrouwd clausules inzake controle worden opgenomen. Bovendien moet worden voorkomen dat er extrabudgettaire mechanismen worden ingevoerd, aangezien deze in het verleden de controlemandaten hebben bemoeilijkt.

Dit advies werd door de Rekenkamer te Luxemburg vastgesteld op haar vergadering van 26 februari 2026.

Voor de Rekenkamer

Tony Murphy
President

Bijlagen

Bijlage I — Lijst van ERK-publicaties die bij het opstellen van dit advies zijn geraadpleegd

Jaarverslagen

[Jaarverslagen over de uitvoering van de EU-begroting](#) betreffende de begrotingsjaren 2020-2024

[Jaarverslagen over de EU-agentschappen](#) betreffende de begrotingsjaren 2020-2024

Speciale verslagen

[Speciaal verslag 18/2025](#), Flexibiliteit van de EU-begroting — Bood ruimte voor aanpak van onvoorziene uitdagingen, maar kader is te complex

[Speciaal verslag 11/2025](#), Transparantie van aan ngo's toegekende EU-financiering — Ondanks vooruitgang nog steeds geen betrouwbaar overzicht

[Speciaal verslag 22/2024](#), Dubbele financiering uit de EU-begroting — Controlesystemen missen essentiële elementen om het verhoogde risico door het niet-kostengerelateerde RRF-financieringsmodel te beperken

[Speciaal verslag 03/2024](#), De rechtsstaat in de EU — Een verbeterd kader voor de bescherming van de financiële belangen van de EU, maar risico's blijven bestaan

Analyses

[Analyse 04/2025](#), De toekomst van het cohesiebeleid van de EU: lessen trekken uit het verleden

[Analyse 03/2025](#), Kansen voor het meerjarig financieel kader voor de periode na 2027

[Analyse 02/2025](#), Prestatiegerichtheid, verantwoordingsplicht en transparantie — lessen die te trekken zijn uit de tekortkomingen van de RRF

[Analyse 03/2021](#), Financiële bijdragen van derde landen aan de EU en de lidstaten

[Analyse 01/2018](#), Future of EU finances: reforming how the EU budget operates

Adviezen

Advies 12/2026 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het Erasmus+-programma voor de periode 2028-2034 en tot intrekking van Verordeningen (EU) 2021/817 en (EU) 2021/888 (COM/2025/549 final)

Advies 10/2026 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader voor het traceren van begrotingsuitgaven en voor begrotingsprestaties en andere horizontale regels voor de programma's en activiteiten van de Unie (COM(2025) 545 final)

Advies 09/2026 over voorstel 2025/0240 (COD) voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot oprichting van het Europees Fonds voor economische, sociale en territoriale cohesie, landbouw en platteland, visserij en maritieme zaken, welvaart en veiligheid voor de periode 2028-2034 en tot wijziging van Verordening (EU) 2023/955 en Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 (COM(2025) 565 final/2)

Advies 08/2026 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het programma Eengemaakte markt en douane voor de periode 2028-2034, tot intrekking van Verordeningen (EU) 2021/444, (EU) 2021/690, (EU) 2021/785, (EU) 2021/847 en (EU) 2021/1077 (COM(2025) 590 final)

Advies 07/2026 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het instrument "Europa in de wereld" (COM(2025) 551 final)

Advies 06/2026 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende het Uniemechanisme voor civiele bescherming en steun van de Unie voor de paraatheid en respons inzake noodsituaties op gezondheidsgebied en tot intrekking van Besluit nr. 1313/2013/EU (Uniemechanisme voor civiele bescherming) (COM(2025) 548 final)

Advies 05/2026 over de voorstellen voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitvoering van de steun van de Unie aan het gemeenschappelijk landbouwbeleid voor de periode 2028-2034 en een verordening tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1308/2013 wat betreft de regeling voor schoolfruit, -groenten en -melk (de "EU-schoolregeling"), sectorale interventies, [...], regels inzake de beschikbaarheid van voorraden in tijden van noodsituaties en ernstige crises, en zekerheden (COM(2025) 553 en 560)

Advies 04/2026 over het voorstel van de Commissie voor een besluit betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Unie (COM(2025) 574 final)

Advies 03/2026 over het voorstel voor een verordening van de Raad tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2028-2034 (COM(2025) 571 final)

Advies 02/2026 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van Horizon Europa, het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie, voor de periode 2028-2034, tot vaststelling van de regels ervan voor deelname en verspreiding, en tot intrekking van Verordening (EU) 2021/695 (COM(2025) 543 final)

Advies 01/2026 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot oprichting van het Europees Fonds voor concurrentievermogen ("EFC"), met inbegrip van het specifieke programma voor onderzoeks- en innovatieactiviteiten op defensiegebied, tot intrekking van de Verordeningen (EU) 2021/522, (EU) 2021/694, (EU) 2021/697, (EU) 2021/783, tot intrekking van de bepalingen van Verordeningen (EU) 2021/696, (EU) 2023/588, en tot wijziging van Verordening (EU) [EDIP] (SEC(2025) 555 final; SWD(2025) 555 final; SWD(2025) 556 final)

Advies 02/2024 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het programma voor de Europese defensie-industrie en van een kader van maatregelen ter waarborging van de tijdige beschikbaarheid en levering van defensieproducten (EDIP)

Afkortingen

Afkorting	Definitie/verklaring
CERV	Programma “Burgers, gelijkheid, rechten en waarden”
CREA	Programma Creatief Europa
EACEA	Europees Uitvoerend Agentschap onderwijs en cultuur
MFK	meerjarig financieel kader
VWEU	Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie

Verklarende woordenlijst

Term	Definitie/verklaring
AgoraEU	EU-programma ter ondersteuning van cultuur, media en het maatschappelijk middenveld.
Begrotingsflexibiliteit	Mechanisme waarmee de Commissie kredieten kan herschikken tussen programma's, beleidsterreinen of jaren binnen de MFK-maxima om in te spelen op veranderende prioriteiten.
Direct beheer	Beheer van een EU-fonds of -programma door de Commissie alleen, in tegenstelling tot gedeeld beheer of indirect beheer.
EU-meerwaarde	Toegevoegde waarde van EU-maatregelen in vergelijking met maatregelen van de lidstaten alleen.
Financieel Reglement	Belangrijkste regels die bepalen hoe de EU-begroting wordt vastgesteld en gebruikt en hoe de daarmee samenhangende processen zoals interne controle, verslaglegging, controle en kwijting verlopen.
Financiering die niet gekoppeld is aan kosten (financing not linked to costs)	Financieringsmodel op basis van de inachtneming van wettelijke voorwaarden of het behalen van resultaten en niet van werkelijke uitgaven.
Fout	Het resultaat van een onjuiste berekening of een onregelmatigheid die voortvloeit uit de niet-naleving van wettelijke en contractuele vereisten.
Goed financieel beheer	Beheer van de middelen overeenkomstig de beginselen van zuinigheid, efficiëntie en doeltreffendheid.
Indirect beheer	Methode om de EU-begroting uit te voeren waarbij de Commissie uitvoeringstaken toevertrouwt aan andere entiteiten (zoals niet-EU-landen en internationale organisaties).
Meerjarig financieel kader	Het uitgavenplan van de EU waarin prioriteiten (op basis van beleidsdoelstellingen) en maxima worden vastgesteld, over het algemeen voor zeven jaar. Het biedt de structuur waarbinnen jaarlijkse EU-begrotingen worden vastgelegd, en beperkt de uitgaven voor elke uitgavencategorie.
Uitvoerend agentschap	Organisatie die voor een beperkte periode door de Commissie wordt opgericht en beheerd om namens haar en onder haar verantwoordelijkheid specifieke taken te verrichten in verband met EU-programma's of -projecten.
Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie	Kernverdrag van de EU waarin de institutionele bevoegdheden, met inbegrip van die van de ERK (artikel 287), en de begrotingsbepalingen (artikelen 310-325), worden gedefinieerd.
Vereenvoudigde kostenoptie	Aanpak voor het bepalen van een subsidiebedrag met behulp van methoden als standaardeenheidskosten, forfaitaire of vaste bedragen, en niet de kosten die de begunstigde daadwerkelijk heeft gemaakt.

AUTEURSRECHT

© Europese Unie, 2026

Het beleid van de Europese Rekenkamer (ERK) inzake hergebruik is uiteengezet in [Besluit nr. 6-2019 van de ERK](#) over het opendatabeleid en het hergebruik van documenten.

Tenzij anders aangegeven (bv. in afzonderlijke auteursrechtelijke mededelingen), wordt voor inhoud van de ERK die eigendom is van de EU een licentie verleend in het kader van de [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)-licentie](#). Als algemene regel geldt daarom dat hergebruik is toegestaan mits de bron correct wordt vermeld en eventuele wijzigingen worden aangegeven. De hergebruiker van ERK-inhoud mag de oorspronkelijke betekenis of boodschap niet wijzigen. De ERK is niet aansprakelijk voor mogelijke gevolgen van hergebruik.

Aanvullende toestemming moet worden verkregen indien specifieke inhoud personen herkenbaar in beeld brengt, bijvoorbeeld op foto's van personeelsleden van de ERK, of werken van derden bevat.

Indien dergelijke toestemming wordt verkregen, wordt de bovengenoemde algemene toestemming opgeheven en zullen beperkingen van het gebruik daarin duidelijk worden aangegeven.

Wilt u inhoud gebruiken of reproduceren die geen eigendom van de EU is, dan dient u de auteursrechthebbende mogelijk rechtstreeks om toestemming te vragen.

Omslag — © butenkow/stock.adobe.com.

Figuur 1 — De iconen zijn ontworpen met behulp van [Flaticon.com](#).

© Freepik Company S.L. Alle rechten voorbehouden.

Software of documenten waarop industriële-eigendomsrechten rusten, zoals octrooien, handelsmerken, geregistreerde ontwerpen, logo's en namen, zijn uitgesloten van het beleid van de ERK inzake hergebruik.

De groep institutionele websites van de Europese Unie met de domeinnaam "europa.eu" bevat links naar sites van derden. Aangezien de ERK geen controle heeft over deze sites, wordt u aangeraden kennis te nemen van hun privacy- en auteursrechtbeleid.

Gebruik van het ERK-logo

Het logo van de ERK mag niet worden gebruikt zonder voorafgaande toestemming van de ERK.

HTML	ISBN 978-92-849-7137-4	ISSN 2812-2917	doi:10.2865/9190289	QJ-01-26-014-NL-Q
PDF	ISBN 978-92-849-7138-1	ISSN 2812-2917	doi:10.2865/9124739	QJ-01-26-014-NL-N

CITEERWIJZE

Europese Rekenkamer, [Advies 11/2026](#) “over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het programma AgoraEU voor de periode 2028-2034 en tot intrekking van de Verordeningen (EU) 2021/692 en (EU) 2021/818 (COM(2025) 550 final)”, Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2026.

Dit advies, dat werd uitgebracht op grond van artikel 287, lid 4, **VWEU**, waarin is bepaald dat de Europese Rekenkamer moet worden geraadpleegd op verzoek van een van de overige EU-instellingen, betreft de door de Europese Commissie goedgekeurde voorgestelde nieuwe verordening voor het AgoraEU-programma.

Het doel van dit advies is om opmerkingen te maken over het ontwerp, de governance, het prestatiekader en de regelingen voor financiële controle van het voorstel. Met dit advies wordt beoogd ertoe bij te dragen dat in het toekomstige programma goed financieel beheer, verantwoordingsplicht en Europese meerwaarde worden bevorderd.

EUROPESE REKENKAMER
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBURG

Tel. +352 4398-1

Inlichtingen: eca.europa.eu/nl/contact
Website: eca.europa.eu
Social media: @EUauditors

EUROPESE
REKENKAMER

Bureau voor publicaties
van de Europese Unie